de geo

Gebieden
Zuid-Amerika

vwo SE CE

1. Zuid-Amerika: continent van extremen

§1.5 Steden in Zuid-Amerika

Deelvragen

- Hoe verliep het proces van verstedelijking in Zuid-Amerika?
- Hoe zijn de tegenstellingen tussen arm en rijk zichtbaar in de megasteden in Zuid-Amerika en hoe probeert men ze te verminderen?

§1.5 Steden in Zuid-Amerika

Verstedelijking

- ► Zuid-Amerika hoort bij sterkt verstedelijkte gebieden ter wereld:
  - in bijna alle landen > 75% bevolking in steden
  - > 60% stedelijke bevolking in stad met meer dan 0,5 miljoen inwoners
  - conclusie: urbanisatiegraad zeer hoog
- ● verstedelijking zette in vanaf begin vorige eeuw

§1.5 Steden in Zuid-Amerika

Verstedelijking

Oorzaken **hoog urbanisatietempo**:

- stijging **natuurlijke bevolkingsgroei** (sterftecijfer daalde, geboortecijfer bleef hoog)
- **pushfactoren**, zoals gebrek aan landbouwgrond door ongelijke verdeling, tekort aan bestaansmiddelen en voorzieningen → veel kleine boeren naar stad
- **economische groei** steden waardoor er vooral banen in steden waren
- **transport- en communicatiemiddelen** verbeterden → reizen en contact houden werden eenvoudiger

§1.5 Steden in Zuid-Amerika

Verstedelijking

- ruraal-urbane migratie vooral naar kustplaatsen → grote steden
- in aantal landen **primate city** = stad met alle belangrijke economische en politieke functies die vele malen groter en belangrijker is dan andere steden in land
- ook **m** .0 miljoen inwone

§1.5 Steden in Zuid-Amerika

Verandering in de groei

- Groei in zeer grote steden leidde tot **overbevolking → ruimtelijke problemen**, zoals files, luchtvervuiling en tekort aan woningen. Daarom maatregelen overheid: stimuleren economie in minder ontwikkelde gebieden.
- bijvoorbeeld: Brasília (in midden Brazilië) en Ciudad Guyana (in oosten Venezuela)
- ook veel bedrijven van grote naar kleinere steden in omgeving
- **resultaat:**
  - laatste jaren groeien vooral kleine en middelgrote steden
  - sociale bevolkingsgroei veranderd in urbaan-urbane

§1.5 Steden in Zuid-Amerika

De informele stad

► Grote contrasten binnen steden. In arme wijken:

– mensen dicht op elkaar

– onvoldoende woonruimte door tekort aan betaalbare woningen

§1.5 Steden in Zuid-Amerika

De informele stad

- bijna kwart stedelijke bevolking van Zuid-Amerika woont in informal city (ook: sloppenwijk of favela) = wijk waar bewoners zelf illegaal woningen bouwen
- nadelen zelfbouwwijken:
  - vaak op **ongunstige plekken**: hellingen, dicht langs spoorlijn
  - **slechte kwaliteit** woningen: niet bestand tegen natuurgeweld
  - aan rand steden waardoor enorme groei bebouwd oppervlak = **urban sprawl** → lange reistijden naar centrum (werk)
  - veel **geweld** en criminaliteit

§1.5 Steden in Zuid-Amerika

De informele stad

- overheid neemt maatregelen tegen problemen in zelfbouwwijken:
  - **sociale woningbouw** soms met voorzieningen als water, elektriciteit, riolering en verharde wegen
  - **verbeteren veiligheid** door aanpak criminaliteit
  - **verbeteren bereikbaarheid** door infrastructuur (bijv. kabelbanen)
- gevolg investeringen overheid:

§1.5 Steden in Zuid-Amerika

Gated community
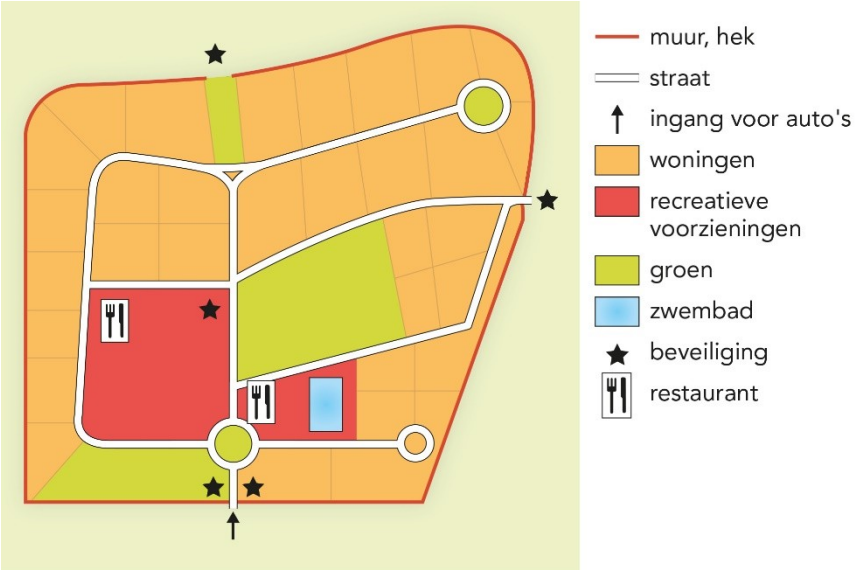
- Rijken gaan in gated community wonen. Gated community (of barrio cerrado) = **ommuurde woonwijk** waar alle in- en uitgangen zijn afgesloten, zodat controle mogelijk is van wie in- of uitgaat.
  - soms hebben wijken eigen voorzieningen (winkels, scholen, recreatie)